

Globalt lederskab og de 17 verdensmål

Af Steen Hildebrandt, Professor, Ph.D

Ligesom meteorologen i skuespillet er jeg alvorligt bekymret for og optaget af klodens situation og af FN's 17 mål for klodens bæredygtige udvikling.

Der skal efter min opfattelse gøres en så stor indsats som overhovedet muligt for at udbrede kendskabet til og forståelsen for disse mål og deres betydning. De 17 verdensmål er en del af det, som nogle kalder Global Stewardship, og som jeg her vil kalde omsorgsfuldt globalt lederskab.

Jeg tror, det er afgørende vigtigt, at vi alle forstår, at kloden er i en fuldstændig ny situation i forhold til alt, hvad vi kender. Formuleret enkelt kan man sige: Indtil nu har kloden som helhed klaret sig selv. Kloden har udviklet sig over milliarder af år, i langt de fleste år uden menneskets medvirken. For ca. 400.000 år siden udviklede det oprejste menneske, Homo Erectus, sig til det vise menneske, Homo Sapiens.

Mennesket tog kloden i besiddelse, opdelte den i stater, regioner, kommuner, sogne og parceller, og indførte privat ejendomsret. Allehånde grænser, skillelinjer, bomme, pigtrådshegn, mure og skel blev introduceret og håndhævet. Adskillelse blev et fundamentalt, gennemgående og dominerende princip i politik, religion, videnskaber, virksomheder, offentlig administration, samfundsliv, kultur, kunst mm.

For knap 12.000 år siden bevægede kloden sig ind i en meget gunstig klimatisk periode, som kaldes den Holocene æra. Perioden blev bl.a. indvarslet med, at der flere steder på kloden på samme tid opstod frugtbare landbrugsområder og -samfund. Organiseret landbrug og en stigende levestandard blev indvarslet. Fra omkring det tidspunkt skete der en interessant udvikling på kloden, der bl.a. handlede om udviklingen af landbruget og dannelsen af byer.

Først for nogle få hundrede år siden begyndte den egentlige industrielle udvikling. I forhold til klodens samlede udvikling repræsenterer den industrielle æra en ekstrem kort periode, omkring 300 år. For 300 år siden levede der mindre end $\frac{3}{4}$ milliard mennesker på kloden. Ved begyndelsen af 1900-tallet, hvor den industrielle udvikling tog til, boede der ca. halvanden milliard mennesker på kloden. Det tal er på godt 100 år fem-doblet.

Fra begyndelsen af 1900-tallet kom der fart på. Meget fart – og det er det, der har bragt kloden som sådan ind i en helt ny og fuldstændig ukendt æra, den såkaldt Antropocene æra, der er karakteriseret ved, at kloden på en måde er blevet slået ud af sin milliard år gamle implicitte og vise orden og balance. Det er sket på grund af det eksorbitant høje aktivitetsniveau, som bl.a. udviklingen af benzinmotoren gav mulighed for op gennem 1900-tallet og ikke mindst i årene efter 1960. Vi taler altså om helt nye fænomener. Vi er i en fuldstændig ny situation som mennesker. Det nye består bl.a. i, at kloden ikke selv kan holde balancen. Mennesket skal hjælpe kloden.

Sagt på en anden måde: Vi mennesker har bragt kloden i en situation, hvorfra vi er nødt til at påtage os et globalt lederskab, et globalt forvalterskab, hvis vi skal kunne gå fremtiden i møde med bevidstheden om, at vi gør, hvad vi kan for fremtidige generationers muligheder for at leve på kloden. Og klare mål er en forudsætning for klart lederskab. Verdensmål er en forudsætning for globalt lederskab.

Klimakrisen er den mest alvorlige konsekvens af menneskets vilde væksttænkning. Og som meteorologen siger i skuespillet: "For at tage klimakrisen alvorligt, bliver vi nødt til at ændre hele måden at være menneske på. Vores nydelsestrang og syge behov for identitet er hele årsagen til verdens tilstand". Det er klogt sagt, og det er, hvad det handler om for os mennesker nu.

Kloden er rykket dramatisk nærmere den enkelte. Jeg må simpelthen kere mig om kloden. Vi skal alle vide om dette; det er en del af en ny dannelses-tænkning. Vi skal uddannes og dannes til at have en anden og mere global tankegang, end vi oprindeligt blev dannet og uddannet til. Jeg vil bruge Peter Kemps begreb, verdensborgeren. Verdensborgerskab og empati er en del af den nye dannelse.